

KESKKONNAARUANNE 2025

Sisukord

Eessõna	3
Kliinikumi tutvustus	4
Kliinikumi visioon, väärtused, missioon ja keskkonnapoliitika	10
Kliinikumi juhtimissüsteem	12
Kliinikumi keskkonnajuhtimissüsteem	13
Kliinikumi olulised keskkonnaaspektid ja -mõjud	14
Kliinikumi keskkonnaeesmärgid ja tegevuskava	17
Kliinikumi keskkonnategevuse tulemuslikkus	26
Energiaühendus	27
Vee tarbimine	30
Materjalitõhusus	31
Jäätmed	31
Bioloogiline mitmekesisus	33
Heitmed	33
Vastavus õigusaktide nõuetele	35
Keskkonnanaruanne	37
Keskkonnanaruande kinnitamine	37

Eessõna

Eesti on seadnud eesmärgiks saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050, mis tähendab, et süsiniku heide ei tohi olla suurem kui selle sidumine kasvavas metsa, mulda, turbasse ja mujale. Selle saavutamiseks oodatakse iga asutuse ja kodaniku panust.

Tervishoiusektori kasvuhoonegaasid moodustavad globaalselt süsinikujalajäljest 4,4%.

Kliinikum on seatud eesmärgi saavutamiseks hinnanud oma keskkonnaaspekte, koostanud keskkonnapoliitika ning rakendanud esimese haiglana Eestis Euroopa Liidu keskkonnajuhtimise ja -auditeerimise süsteemi (*Eco-Management and Audit Scheme, EMAS*).

Kliinikum on keskkonnategevuskavaga seadnud eesmärgiks:

- suurendada energiatõhusust
- suurendada ressursitõhusust
- vähendada jäätmeteket ja edendada ringlusesse võttu
- suurendada keskkonnateadlikkust nii oma töötajate kui ka patsientide ja üldsuse seas

Kliinikum on seadnud oma arenguskavas eesmärgiks olla aastaks 2026 keskkonnahoidlik haigla.

Kliinikumile väljastati 1. septembril 2021 esimese haiglana Eesti Vabariigis EMAS tõend registreerimisnumbriga EE-000021.



Kliinikumi tutvustus

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum (edaspidi Kliinikum) on ülikoolihaigla ja teenuste mahult suurim raviasutus Eestis, kus osutatakse kõrgetasemelist arstiabi kõikidel meditsiinierialadel. Kliinikumis kasutatakse maailmatasemel diagnostilisi ja ravimeetodeid, juhindutakse tõenduspõhisusest ning nii riiklikest kui ka rahvusvahelistest ravijuhistest. Kliinikum osutab ambulatoorset, päevaravi ja statsionaarset eriarstiabi kõigile Eesti elanikele ja ka välismaalastele. Mitmete erialade ja raviviiside osas on Kliinikum ainuke teenusepakkuja Eestis. Kliinikumis on ravi-, õppe- ja teadustöö igapäevatoos tihedalt integreeritud, kohaldatakse uusi ravimeetodeid ja kasutatakse uusi ravimeid, korraldatakse konverentse ning muid teadusüritusi. Oluline osa Eesti kliinilise meditsiini teadus-, arendus- ja innovatsioonialasest tegevusest on koondunud Kliinikumi. Koostöös Tartu Ülikooli arstiteaduskonnaga ja Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga toimub arstidele, õdedele ja teistele tervishoiutöötajatele diplomieelse ning diplomijärgse välja- ja täiendõppe andmine. Kliinikum teeb aktiivset koostööd nii esmatasandi kui teiste raviasutustega ning sotsiaalsüsteemiga tervishoiuteenuse järjepidevuse tagamiseks.

2025. aasta lõpuks moodustas Tartu Ülikooli Kliinikumi kontsern 8 ettevõtjaga grupi. Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum kontserni juriidiline struktuur seisuga 31.12.2025:

Joonis 1. SA Tartu Ülikooli Kliinikum kontserni juriidiline struktuur seisuga 31.12.2025.

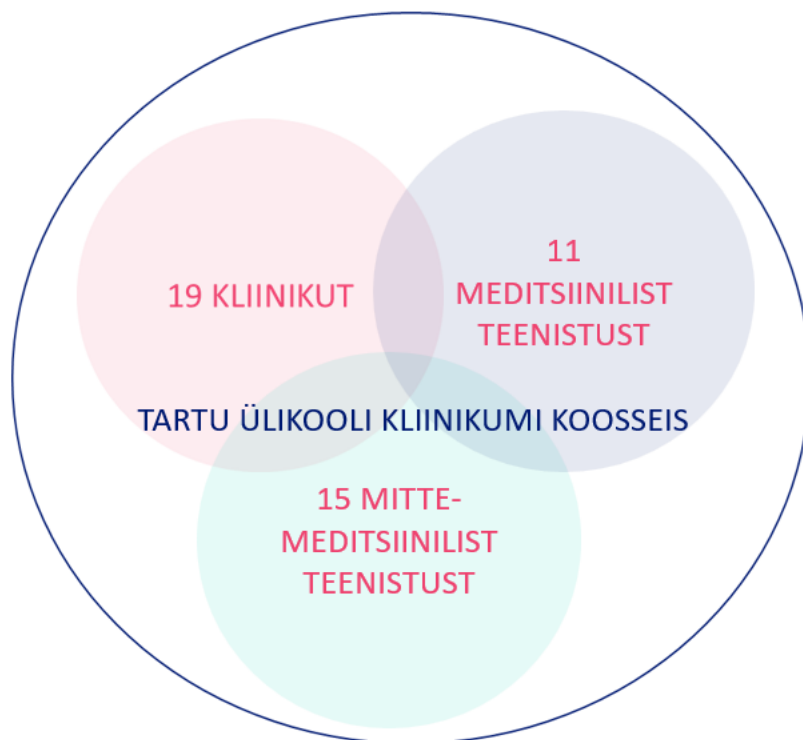


EMAS määruse kohast KKJS-i rakendatakse kontsernist ainult Tartu linnas SA Tartu Ülikooli Kliinikumis.

Kliinikumi põhitegevusala EMTAKi järgi	86101 – haiglaraviteenused
NACE 2	86.10 – haiglaravi

Tartu Ülikooli Kliinikumi koosseisus on 19 kliinikut ning 11 meditsiinilist ja 15 mittemeditsiinilist teenistust.

Joonis 2. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi koosseis



Kliinikud

1. Anestesioloogia ja intensiivravi kliinik
2. Geneetika ja personaalmeditsiini kliinik
3. Hematoloogia-onkoloogia kliinik
4. Kirurgiakliinik
5. Kopsukliinik
6. Kõrvakliinik
7. Lastekliinik
8. Meestekliinik
9. Nahahaiguste kliinik
10. Naistekliinik
11. Närvikliinik
12. Psühhiaatriakliinik
13. Radioloogiakliinik
14. Silmakliinik
15. Sisekliinik
16. Spordimeditsiini ja taastusravi kliinik
17. Stomatoloogia kliinik
18. Südamekliinik

19. Ortopeediakliinik

Meditsiinilised teenistused

1. Apteek
2. Infektsioonikontrolli teenistus
3. Koe- ja rakuravi arenduskeskus
4. Operatsiooniteenistus
5. Müokardiinfarktiregister
6. Patoloogiateenistus
7. Toitmisravikeskus
8. Transplantatsioonikeskus
9. Verekeskus
10. Vähikeskus
11. Ühendlabor

Mittemeditsiinilised teenistused:

1. Analüüsi- ja kvaliteediteenistus
2. Finantsvaldkond
3. Haldusvaldkond
4. Hanketeenistus
5. Informaatikateenistus
6. Kantselei
7. Kommunikatsiooniteenistus
8. Meditsiinitehnika teenistus
9. Patsienditeenistus
10. Personaliteenistus
11. Sisekontrolliteenistus
12. Teadus-arendusteenistus
13. Tehnikateenistus
14. Toitlustusteenistus
15. Õigusteenistus

KKJS haldamise mõistes on Kliinikumi tegevus jaotatud 12-ks tegevusvaldkonnaks, millel on omakorda alavaldkonnad.

Tabel 1. Kliinikumi tegevusvaldkonnad

TEGEVUSVALDKONNAD	
TEADUSARENDUS	▶ Teadustöö, õppetöö
RAVITÖÖ	▶ Patsientide ravi
RAVITÖÖD TOETAVAD TEGEVUSED	▶ Ravimite käitlemine ▶ Radioloogia ▶ Sterilisatsioon ▶ Ühendlabor, patoloogia, verekeskus
HALDUSTEGEVUSED	▶ Toidukäitlus ja toitlustamine ▶ Transport (inimeste vedu, materjalide vedu) ▶ Koristamine, heakorrateenused ▶ Nakkusohtlike jäätmete käitlemine jäätmekeskuses N. Lunini 8
FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS	▶ Toodete/teenuste hankimine
DOKUMENDI- JA ANDMEHALDUS	▶ Bürootegevused (sh administreerivtöö arsti- ja õe tööpostidel)
HOONETE TARISTU	▶ Arendustegevus, planeerimine, projekteerimine ▶ Ehitus ▶ Hoonete haldamine
TEHNOLOOGILINE TARISTU	▶ Arendus, planeerimine ▶ Tehnosüsteemide kasutamine ja korrashoid ▶ Meditsiinitehnika kasutamine ja korrashoid
INFOTEHNOLOOGILINE TARISTU	▶ Riistvara
TÖÖ- JA PATSIENDIKESKKONNA OHUTUS	▶ Töötervishoid ja ohutus
KOMMUNIKATSIOON JA TAGASISIDE	▶ Keskkonnaalane kommunikatsioon erinevate sihtrühmadega
PERSONAL	▶ Lähetused ▶ Teadlikkus ja pädevus

EMAS määruse kohane KKJS hõlmab Kliinikumi kõiki hooneid/asukohti.

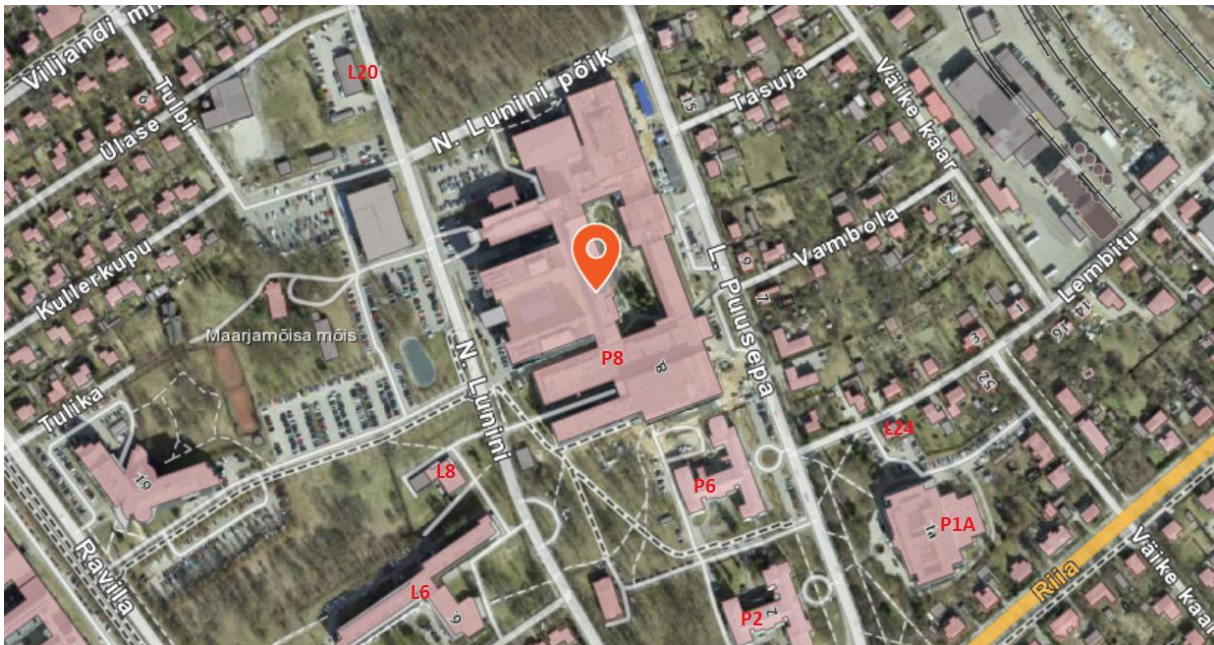
Kliinikumi hooned

1. L. Puusepa 1a (juriidiline aadress)
2. L. Puusepa 2
3. L. Puusepa 6
4. L. Puusepa 8 (põhimaja)
5. Lembitu 24
6. N. Lunini 8 (jäätmekeskus)
7. N. Lunini 20 (garaaž)
8. Riia 167
9. Raja 31

Kliinikumi hooned, mida praegu ei kasutata:

1. N. Lunini 6
2. Kuperjanovi 1

Pilt 1. Kliinikumi meditsiinilinnak ja selle lähedal olevad hooned



Pildi 1 tähistused:

- P8 – L. Puusepa 8
- P1a – L. Puusepa 1a
- P2 – L. Puusepa 2
- P6 – L. Puusepa 6
- L6 – N. Lunini 6
- L8 – N. Lunini 8
- L20 – N. Lunini 20
- L24 – Lembitu 24

Hooned Riia 167, Raja 31 ja Kuperjanovi 1 asuvad meditsiinilinnakust vastavalt 1,4 km, 1,7 km ja 1,7 km kaugusel).

Pildivalik Kliinikumi hoonetest:

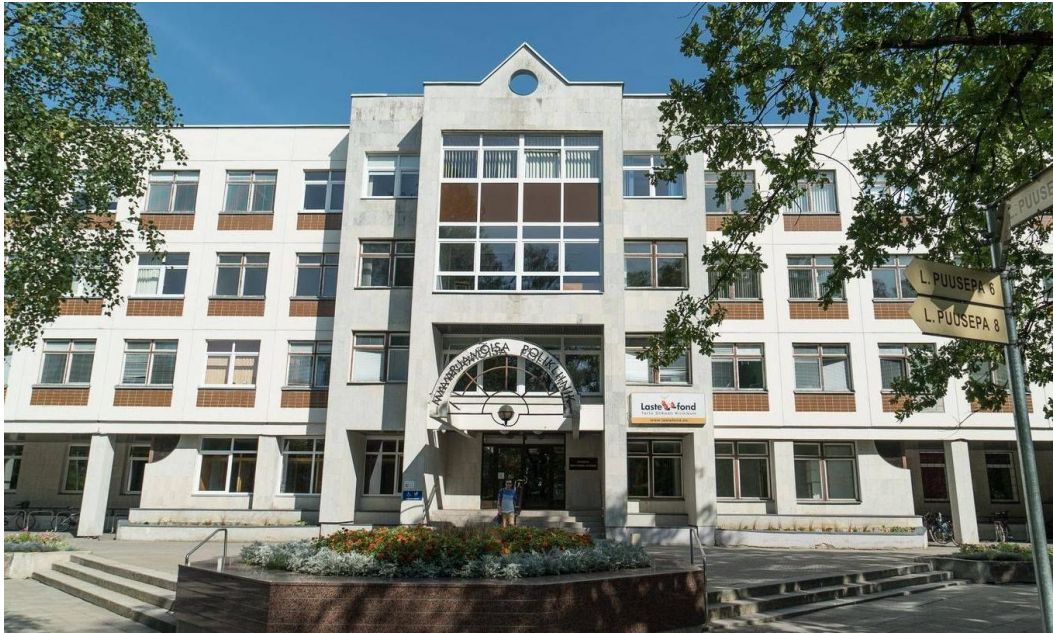
L. Puusepa 8



L. Puusepa 6



L. Puusepa 1a



Raja tn 31 hoonet on osaliselt renoveeritud ja rajatud tehnosüsteeme ning hoonet plaanime kasutada ka edaspidi. Riia tn 167 raviosakonnas ei ole suuremaid renoveerimistöid läbi viidud, aga kompleksi plaanime kasutada ka edaspidi. L. Puusepa tänava hoonetest läbis L. Puusepa tn 1a täieliku renoveerimise, L. Puusepa tn 2 on osaliselt renoveeritud, L. Puusepa tn 6 on täielikult renoveeritud vastavalt muinsuskaitsete piirangute võimalustele ning L. Puusepa tn 8 kompleksis on nii uusi hooneid, renoveeritud hooneid kui ka renoveerimata hooneid. Lembitu tn 24 on osaliselt renoveeritud. N. Lunini tn 6 hoones 2023. aastal augustist tegevust ei toimunud. N. Lunini 8 hoones tegutseb keskkonna- ja puhastuse osakond ja N. Lunini tn 20 aadressil asub garaaž.

Kliinikumi visioon, väärtused, missioon ja keskkonnapoliitika

Kliinikumi visioon

Tartu Ülikooli Kliinikum on Euroopas tunnustatud ülikoolihaigla, patsientide ja koostööpartnerite esimene eelistus Eestis.

Kliinikumi põhiväärtused

Kliinikumi põhiväärtused on **Hoolivus, Uuendusmeelsus, Pädevus ja Usaldusväarsus**, ladina keeles „**Compassio, Innovatio, Scientia, Fides**“. Lähtume neist põhimõtetest järgnevalt:

Hoolivus – *Compassio*

Hoolivus on meie väärtushinnangute aluseks. Hoolivus patsientide ja nende lähedaste, kaastöötajate ja partnerite, üliõpilase ja arst-residentide suhtes. Suhtume kõikidesse inimestesse lugupidamise, väärikuse ja viisakusega, pakume parimat patsiendikogemust. Oleme ausad ja eetilised. Austame ja hindame nii patsientide kui kolleegide erilist ja panust.

Lähtume oma tegevuses eelkõige patsiendi huvidest ja kaitseme nende väarikust sellal, kui tervis neil enese eest seista ei võimalda. Austame patsientide õigust privaatsusele ja konfidentsiaalsusele.

Uuendusmeelsus – *Innovatio*

Uuendusmeelsus on Kliinikumi ja tema töötajate arengu oluliseks eelduseks. Kliinikumi spetsialistide innovaatilisus on mänginud olulist rolli Eesti tervishoiu arengus läbi aegade. Me arendame uusi diagnostika- ja ravimeetodeid, toetame uute tehnoloogiliste lahenduste rakendamist meie patsientide hüvanguks.

Pädevus – *Scientia*

Meie suurim väärtus on pädevad ja pühendunud töötajad, keda iseloomustab teadmishimu. Innustame kaastöötajaid igakülselt arenema. Patsiendid usaldavad meie pädevaid arste, õdesid ning teisi spetsialiste. Kogume teadmisi ja arendame oskusi pidevalt. Anname oma parima teadmise Eesti tervishoiusüsteemi edendamiseks. Hindame pikaegset kollektiivset kogemust, samal ajal oleme avatud teaduse ning innovatsiooni uusimate lahenduste väljatöötamiseks ja katsetamiseks.

Usaldusväarsus – *Fides*

Parima tulemuse saavutame kõigi erialade ja töötajate koostöös, kaasates igakülselt patsiente ja nende lähedasi. Selleks, et patsient järgiks talle antud ravisoovitusi, on vaja usaldust. Patsient tunneb, et tehakse parimaid võimalikke raviotsuseid ja ta on kaasatud otsustusprotsessi, talle on põhjalikult selgitatud ja põhjendatud sekkumiste vajalikkus, eesmärk, võimalik saadav kasu ja riskid. Oleme nii üksikisikuna kui kollektiivina vastutavad oma töö ja tulemuste eest. Oleme keskkonnasäästlikud ja majandame vastutustundlikult.

Kliinikumi missioon – „Teadus patsiendi teenistuses“

Kliinikumi missiooniks on akadeemilise meditsiini tippkeskusena pakkuda inimesekeskset ja teaduspõhist tervishoiuteenust. Kliinikumi põhipädevusteks on

- Inimlik, patsiendikeskne käsitlus ja ravi
- Kõrgetasemeline ja tulevikku vaatav teadus- ja arendustegevus
- Parimal kliinilisel praktilal põhinev õpetamine

Keskkonnapoliitika

Kliinikumi keskkonnapoliitika koostamise, järgimise ja avalikustamise eesmärk on teadvustada Kliinikumi tegevusest tulenevaid olulise keskkonnamõjuga keskkonnaaspekte ning täpsustada, millised on reaalsed võimalused süsinikujalajälje vähendamiseks.

Haiglad tervishoiuteenuse pakkujatena omavad olulist mõju nii heaolule kui keskkonnale, mistõttu soovib Tartu Ülikooli Kliinikum olla avatud ning läbipaistev oma tegevustes. Seetõttu on Tartu Ülikooli Kliinikum Eesti suurima tervishoiuteenuste pakkujana seadnud endale eesmärgiks järgida jätkusuutliku arengu eesmäärke, et osutada tervishoiuteenust ümbritsevat elu- ja looduskeskkonda säästes.

Tartu Ülikooli Kliinikum soovib vähendada oma tegevusega kaasnevat negatiivset keskkonnamõju ja parendada pidevalt keskkonnategevuse tulemuslikkust.

Selleks Tartu Ülikooli Kliinikum:

- Järgib oma tegevuses kehtivate asjakohaste keskkonnavalaste õigusaktide nõudeid.
- Võtab kasutusele meetmed, mis tagavad ressursside ja energia säästliku kasutamise.
- Panustab pidevalt oma jäätmekäitlussüsteemi arendamisse, arvestades valdkonna parimaid tavasid ja lahendusi.
- Parandab töökeskkonda, kaasates selleks töötajaid ja uurides nende vajadusi.
- Hindab uute investeerimisotsuste tegemisel nende mõju loodus- ja elukeskkonnale.
- Tõstab töötajate keskkonnateadlikkust läbi regulaarsete koolituste.
- Tõstab patsientide rahulolu läbi avalikustatud keskkonnapoliitika ning negatiivse keskkonnamõju vähendamise.
- Suurendab kogukonna ühtsustunnet kaasates kogukonna Kliinikumi kui piirkonna suurima asutuse keskkonnavalase tegevuse väljatöötamisse ja parendamisse.
- Teeb koostööd nii patsientide, töötajate, koostööpartnerite ja ekspertide kui ka teiste huvigruppidega.
- Täiustab pidevalt oma keskkonnajuhtimissüsteemi.

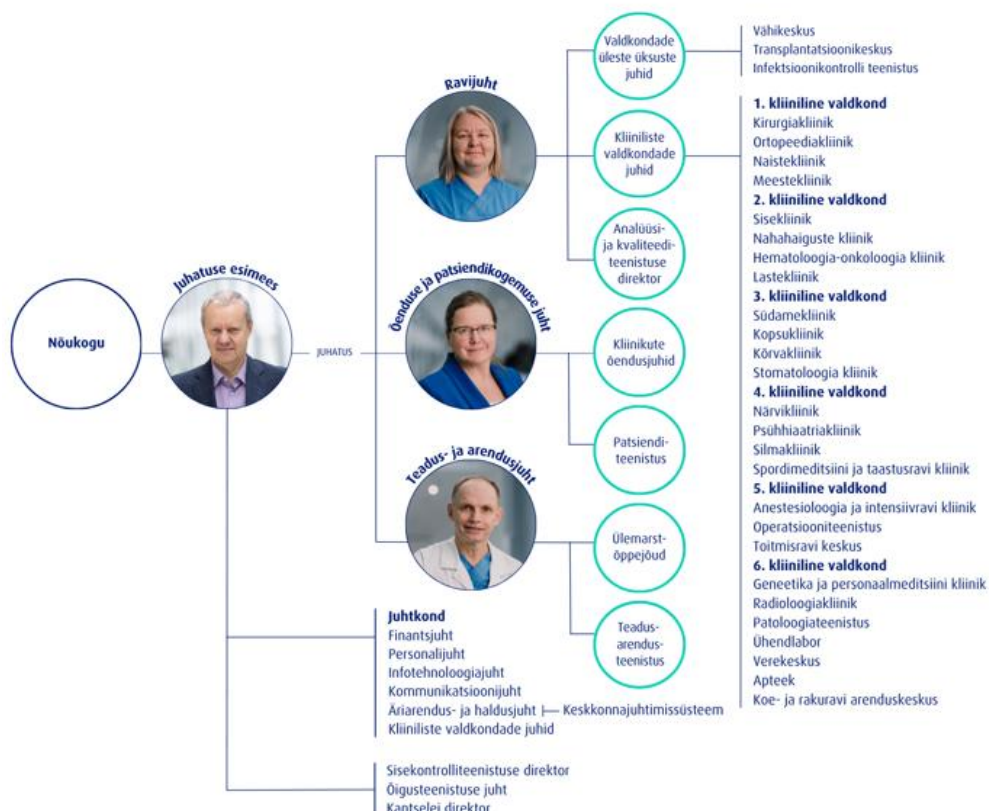
Tartu Ülikooli Kliinikumi keskkonnapoliitika on üldsusele kättesaadav lehel www.kliinikum.ee/rohelisemkliinikum.

Kliinikumi juhtimissüsteem

Kliinikumi kõrgeim juhtorgan on 8-liikmeline nõukogu. Nõukogu esimees on 16.02.2026 kuupäeva seisuga Kristjan Vassil, liikmed: Urmas Klaas, Eero Vasar, Merike Saks, Maarjo Mändmaa, Mihkel Lees ja kolonelleitnant dr Ahti Varblane. Üks koht on täitmata.

1. aprillil 2021. aastal astus ametisse nii uus Kliinikumi neljaliikmeline juhatus kui ka laiem juhtkond. Juhatus moodustavad lisaks juhatuse esimehele ehk tegevjuhile Priit Perensile kolm juhatuse liiget – ravijuht dr Liis Salumäe, õenduse ja patsiendikogemuse juht Saima Hinno ning teadus- ja arendustegevuse juht Joel Starkopf. Muudatused juhatuse struktuuris hõlmasid ka laiema juhtkonna moodustamist, kuhu kuuluvad lisaks juhatusele finantsjuht, haldusjuht, infotehnoloogia juht, personalijuht ja kommunikatsioonijuht, aga ka meditsiinilise struktuuri muutuse tulemusel 15. septembril 2021 tööle asunud kliiniliste valdkondade juhid.

Joonis 3. Kliinikumi juhtimisstruktuur



Kliinikumi keskkonnajuhtimissüsteem

KKJS on rakendatud vastavalt Euroopa Liidu määrusele nr 1221/2009, mida on muudetud Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, milledega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

EMAS määruse kohane KKJS hõlmab Tartu Ülikooli Kliinikumi Tartu hoonete kompleksides asuvaid kliinikuid, meditsiinilisi ja mittemeditsiinilisi teenistusi. EMAS määruse kohane KKJS ei hõlma Kliinikumi tütarettevõtteid ja nende tegevusi.

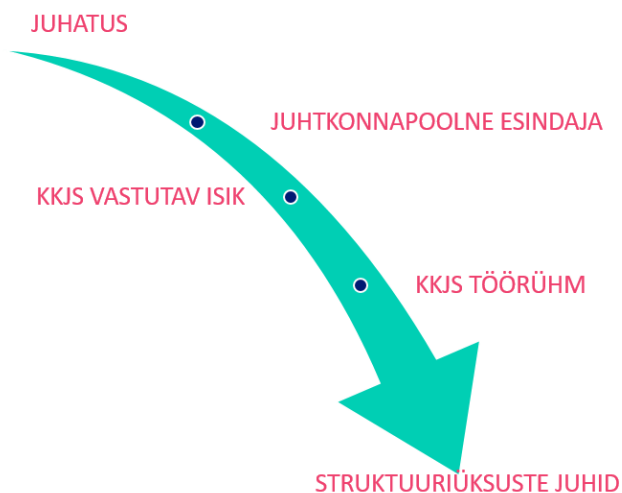
Keskkonnajuhtimissüsteemi koordineerimine ja vastutused

Keskkonnajuhtimine on integreeritud Kliinikumi üldisse juhtimissüsteemi. Kliinikumi juhatus on oma kohuseks võtnud luua ja järgida KKJS-i ja selle põhimõtteid, norme ja eesmärke ning hoida need ajakohasena. Juhatus tagab, et asjakohaste rollide täitmiseks on määratud vastutus ja volitused ning need on Kliinikumis teatavaks tehtud. Juhatus ergutab töötajaskonda tegutsema keskkonnahoidlikul viisil ja tagab selleks vajalikud ressursid. Juhatuses esindaja keskkonnajuhtimise valdkonnas on juhtkonda kuuluv äriarendus- ja haldusjuht.

Kliinikumi keskkonnategevuse koordineerimise ja KKJS toimimise eest vastutab KKJS vastutav isik ehk keskkonna- ja puhastuse osakonna juhataja.

Kliinikumi juhatuses on Kliinikumis loodud KKJS töörühm, kus on esindatud Kliinikumi kõigi tegevusalade eksperdid.

Joonis 4. KKJS juhtimisstruktuur



Kliinikumi olulised keskkonnaaspektid ja -mõjud

Kliinikumi tegevustest tulenevad keskkonnaaspektid tekitavad nii otset kui ka kaudset keskkonnamõju.

KESKKONNAASPEKT ON ASUTUSE TEGEVUSTE, TOODETE JA TEENUSTEGA SEOTUD ELEMENT, MIS PÕHJUSTAB KESKKONNAMÕJU (NT ELEKTRIENERGIA TARBIMINE, OTSUSTAJATE PÄDEVUSE TASE, ÜHEKORDSED TOIDUNÕUD JNE).

KESKKONNAMÕJU ON ASUTUSE TEGEVUSTEST, TOODETEST JA TEENUSTEST TULENEVATE KESKKONNAASPEKTIDE POOLT TEKITATUD EBASOODNE VÕI SOODNE MUUTUS KESKKONNAS.

Kliinikum on sisse viinud süsteemi oma olulise keskkonnamõjuga keskkonnaaspektide ja keskkonnariskide väljaselgitamiseks, et tagada nende aspektide ja seotud mõjude ohjamine ja leevendamine.

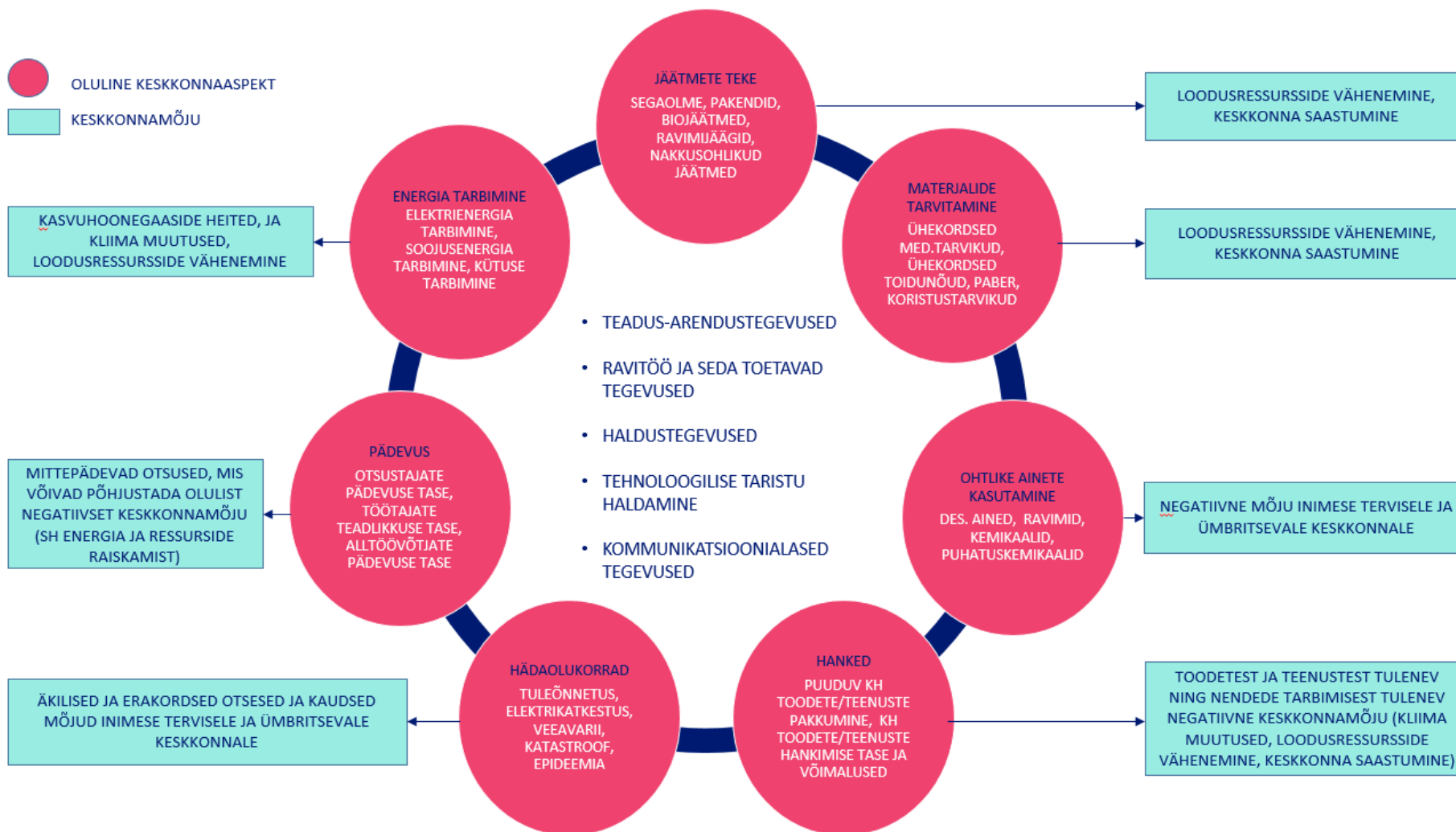
Keskkonnaaspektide olulisuse hindamisel arvestab Kliinikum keskkonnamõju suurust, ulatust, ohtlikkust ja esinemise tõenäosust ning tegevuse vastavust õigusaktide nõuetele ja olulisust huvirühmadele.

Viimane keskkonnaaspektide olulisuse hindamine toimus KKJS töörühma poolt 2025. aasta kevadel.

Kõige olulisemad suurema mõjuga otsesed keskkonnaaspektid on energia tarbimine, jäätmete teke, ühekordsed tarvikute kasutamine, samuti ohtlike ainete kasutamine, otsustajate pädevus, töötajate teadlikkus ning toimimine hädaolukordades. Suurima kaudse keskkonnamõjuga on erinevate koostööpartnerite pädevus.

Kliinikumi tegevustega seotud olulise mõjuga keskkonnaaspektid on kokkuvõtvalt toodud joonisel 5.

Joonis 5. Kliinikumi tegevustega seotud olulisemad keskkonnaaspektid ja keskkonnamõjud



Kliinikumi keskkonnaeesmärgid ja tegevuskava

Kliinikum tegeleb oma keskkonnategevuse parendamisega plaanipäraselt püstitades ja perioodiliselt üle vaadates keskkonnaeesmäärke ja -ülesandeid ning koostades keskkonnategevuskava.

Keskkonnategevuskava koostatakse järgnevas tegevusaastaks ja vaadatakse üle igal aastal eelarve koostamise käigus (vajadusel ka tihedamini).

Tabelis 2 on välja toodud Kliinikumi 2025. aasta keskkonnaeesmärgid ja -ülesanded ning keskkonnategevused. Tabelis 3 on esitatud plaanitud tegevused 2026. aastaks.

Tabel 2. Kliinikumi keskkonnaeesmärgid, -ülesanded ja tegevused 2025. aastaks

TEGEVUSKAVA 2025. AASTAKS						
Jrk	Eesmärk	Ülesanne	Tegevus	Milline on hea tulemus?	Tulemus	
1	Suurendada ressursitõhusust	1	Ressursitõhususe suurendamine ja selle parendamisvõimaluste kaardistamine	Arvutada välja Kliinikumi 2024. aasta süsiniku jalajälg.	Süsiniku jalajälg on välja arvutatud.	Tehtud
			Projekteerimisprojektidesse küsida sisend tulekustutite osas	Sisend on saadud.	Tehtud	
			Arendada temperatuuri jälgimissüsteemi eesmärgiga luua ravimite ringlussüsteem osakondade vahel	Temperatuuri jälgimissüsteem töötab.	Töös	
		2	Heitmevabamate lahenduste kasutamine	Korrastada haruapteegi apteegikaupade nomenklatuur	Läbi hangete on vähendatud samatüübiliste toodete nimetusi ja regulaarostud toimuvad läbi haruapteegi	Töös
				Lõpetada desfluraani kasutamine	Desfluraani enam ei kasutata.	Tehtud
		3	Printimise vähendamine	Vähendada kantsleikaupade tellijate arvu ning vähendada tellimuste esitamise sagedust	Kaardistus tehtud, osakonna tellijate arv optimaalne.	Lükatud järgmisesse aastasse
				Lõpetada CV-de väljaprintimine läbi teadlikkuse tõstmise (lisada teema juhtide sisekoolituste programmi)	CV-sid ei ole enam paber kandjal.	Tehtud
				Lõpetada VHKP ja TLTK osakondades töölepingute paber kandjal sõlmimine	Paber kandjal töölepinguid ei sõlmita enam.	Töös
				Tõsta osakondade teadlikkust tööprotsesside ülevaatamise ja infosüsteemidesse viimise võimaluste kohta	Suuremate koopiapaberi tellijatega on kaardistus tehtud.	Lükatud järgmisesse aastasse
		4	Ruumide efektiivsem kasutamine	Kokku kolida arhiivid ühishoidlasse	Arhiivid on kokku kolitud 2025. aastal	Tehtud

		5	Tööjõuressursi parem kasutamine	Töötada välja juhend kuidas kompenseerida töötajate sportimisvõimalusi	Kompenseerimisega on alustatud 2025. aasta II poolaastal	Tehtud
				Lõpetada päevakirurgias ühekordsete pidžaamade kasutamine	Päevakirurgias ei kasutata enam ühekordseid pidžaamasid.	Tehtud
				Lõpetada päevakirurgias paberirullide kasutamine	Päevakirurgias ei kasutata enam paberirulle.	Tehtud
				Vähendada mittesteriilsete kinnaste kasutamist statsionaarsetes osakondades	Vähem kui 2024. aastal	Tehtud
	6			Ühekordsete tarvikute kasutamise vähendamine	Lõpetada kontoriruumides lauaaluste prügikastide kasutamine	Kontoriruumides ei ole enam laua all prügikaste.
2	Suurendada energiatõhusust	1	Energia kasutamise vähendamine	Uue Puusepa 8 F korpuse projekteerimine	Projekt on valmis.	F korpust ei tule
				Teostada uus päikesepaneelide kasutamise analüüs	Analüüs on tehtud.	Tehtud
				Viia lõpule ennetav hooldus (vent, küte, jahutus)	Töö on teostatud.	Tehtud
				Välja vahetada amortisatsiooni aja lõpus ventilatsiooniseadmed uute energiasäästlikumate vastu.	Töö on teostatud.	Töös
				Rekonstrueerida Puusepa 8 Linkbergi auditooriumi katus	Töö on teostatud.	Tehtud
				Asendada olemasolevad valgustid led-valgustite vastu Puusepa 8 Linkbergi auditooriumis	Töö on teostatud.	Tehtud
				Teha pilootprojekt A korpuses tehnosüsteemide energiatõhusamaks monitoorimine, sh rikete kiirem tuvastamiseks automaatikaga	Töö on teostatud.	Lükatud järgmisesse aastasse
				Aadressil Puusepa 2 teostada sokli hüdroisolatsioon ja soojustus	Töö on teostatud.	Töös
				Teostada Riia 167 sokli hüdroisolatsioon ja soojustus	Töö on teostatud.	Tehtud
				Projekteerimisprojektidesse küsida sisend liikumisanduritega valgustite osas	Sisend on saadud.	Tehtud

				Asendada olemasolevad valgustid led-valgustite vastu	Paigaldatud kõigisse remonditavatesse või renoveeritavatesse koridoridesse	Tehtud
				Panna liikumisanduriga valgustid riideruumide ja/või WC-sse.	Paigaldatud vähemalt 25 tk.	Tehtud
3	Vähendada jäätmeteket ja edendada ringlusesse võttu	1	Jäätmete sorteerimise suurendamine	Teha koolitus jäätmete sorteerimise kohta	Koolitus on tehtud.	Tehtud
				Teha koolitus kestlikkuse teemadel	Koolitus on tehtud.	Tehtud
		1	Keskkonnateadlikkuse tõstmine töötajate seas	Jagada infot Kliinikumi lehes, siseveebis, digiekraanidel ja sotsiaalmeedias	Kaks artiklit Kliinikumi lehes, jooksva info jagamine siseveebis, digiekraanidel ja sotsiaalmeedias.	Tehtud
4	Suurendada keskkonnateadlikkust nii oma töötajate kui ka patsientide ja üldsuse seas	2	Keskkonnateadlikkuse tõstmine patsientide ja kogukonna seas	Keskkonnateadlikkuse tõstmine patsientide ja kogukonna seas	Slaidid on haigla TV-s terve aasta kuvatud. Jooksva info kuvamine digiekraanidel ja sotsiaalmeedias	Tehtud
5	Edendada keskkonnahoidlike hangete läbiviimist	1	Keskkonnahoidlike hangete süsteemi arendamine kliinikumisiseselt	Via läbi keskkonnahoidlike hankeid.	6 tk	Tehtud, 12 tk

Kliinikumi juhatuse otsusega uut F korpust algselt planeeritud kujul ei tule.

2025. aasta tegevuskavast lükati kolm tegevust 2026. aasta tegevuskavasse tulenevalt projektijuhtide suure töökoormusega.

Valik Kliinikumi keskkonnategevusi 2025. aastal:

- **Investeerisime osakondade sorteerimislahendustesse.** Osakondades on võimalik sorteerida pakendeid, biojätmeid ja segaolmejäätmeid, lisaks meditsiinilistes osakondades saab lihtsalt koguda erikäitlust vajavaid meditsiinilisi jäätmeid ning ravimijäätmeid. Lisaks kujundasime uued pilkupüüdvad sorteerimisjuhised, et püüda tähelepanu sorteerimisvajadusele.
- **Töötajate ja patsientide sorteerimisteadlikkus on tõusnud.** Populaarne võimalus on oma sorteerimisalaseid teadmisi tõsta Kliinikumi enda loodud **digitaalse jäätmemänguga**. Lisaks Kliinikumi töötajatele on mängima oodatud ka patsiendid ja teised huvilised eesmärgiga, et jäätmemängu mängijad saavad uute või värskendatud teadmistega jäätmeid sorteerida mitte ainult tööl või haiglas viibides, vaid ka kodus.
- **Projekti „Kätehügieen ja õige kinnaste kasutamine - sellest võidame kõik“** töö tulemusel vähenes mittesteriilsete kinnaste kasutamine statsionaarsetes osakondades võrreldes 2024. aastaga 8% ning võrreldes 2022. aastaga kasutati 2025. aastal üle 2 miljoni mittesteriilse kinda vähem. Võrreldes 2024. aastaga vähenes kinnastest tekkinud prügi kogus 2025. aastal 3 tonni võrra.
- 2025. aastal **jätkuvalt ei kasutatud ühekordseid toidunõusid ei patsientide toidlustamisel ega töötajate toidlustamisel.**
- **Kliinikum viis 2025. aastal läbi 12 keskkonnahoidlikku riigihanget**, mille läbi panustame toodetesse, mille tootmiseks kasutatakse optimaalselt ressursse. Panustame pidevalt võtmeisikute pädevuse tõstmiseks keskkonnahoidlike hangete läbiviimiseks, mis on omakorda toonud kaasa igal aastal läbi viidud keskkonnahoidlike hangete arvu tõusu.
- Suurt tähelepanu pööratakse energiasäästule valgustuses. **2025. aastal investeeris Kliinikum olemasolevate valgustite vahetamise led-valgustite vastu**, millega hoidsime kokku aastas hinnanguliselt 294 MWh elektrienergiat.
- 2024. aastal lõpetati isofluraani kasutamine ning **2025. aastal lõpetati desfluraani kasutamine.**
- Kogukonnaga suhtlemiseks jagame Kliinikumi keskkonnuaruannet eraldi Kliinikumi keskkonnahoidliku tegevuse kajastamiseks loodud kodulehel www.kliinikum.ee/rohelistekliinikum



- **Kliinikumi töötajate seas on väga populaarne kasutada transpordivahendiks jalgrattaid ja elektritõukerattaid.** Aastast 2022 on peahoone peasissekäigu juures Bolti elektritõukerataste parkla. Samuti on peahoone peasissekäigu, Raja 31 hoone juures ning L. Puusepa 1a vahetus läheduses Tartu linnarataste parkla. Nagu igal aastal, loodi **ka 2025. aastal juurde ka isiklike jalgrataste parkimisvõimalusi**, et edendada tervislikku ja keskkonnahoidlikku liikumisviise.
- **Kliinikum osaleb Tartu ROHeringi projektis**, mille eesmärk on tõsta elurikkust linnas, leevendada kliimamuutustest tulenevat mõju ning luua hea elukeskkond kõigile. Seetõttu 2025. aastal vähendati Kliinikumis niitmissegedust kõigil aladel. Ainult ühel korral suve jooksul niideti Ravila 17, N. Lunini 12 ja Viljandi mnt 2/N. Lunini 22 aladel. Vähesese niitmiseiga toetame taime- ja loomaliike. Elurikas linnaloodus pakub lisaks silmailule mitmeid hüvesid – puhtam õhk, madalam õhutemperatuur, vähem üleujutusi ja tolmendatud viljapuud. Lisaks rajati L. Puusepa 6 parki kaks lilleniidumuru ala.
- Lisaks jätkusid 2025. aastal teavituskampaaniad töötajate teadlikkuse tõstmiseks. **Kutsusime üles töötajaid temperatuuri jälgima, tühjades ruumides tulesid kustutama ning aknaid sulgema.**
- **Kliinikum proovib leida lahendusi enda kasutuselt maha läinud tarvikutele.** Selleks 2025. aastal pakkus Kliinikum www.osta.ee keskkonnas Kliinikumis enam mitte kasutatust leidvaid asju. Samuti majandusosakond pakub aktiivselt ühes üksuses kasutatust mitte leidvat mööblit teises üksuses kasutamiseks, mis vähendab oluliselt mööbli jäätmekäitlusesse saatmist.

Tabel 3. Kliinikumi keskkonnaeesmärgid, -ülesanded ja tegevused 2026. aastaks

TEGEVUSKAVA 2026. AASTAKS						
Jrk	Eesmärk	Ülesanne	Tegevus	Milline on hea tulemus?	Mis ajaks?	
1	Suurendada ressursitõhusust	1	Ressursitõhususe suurendamine ja selle parendamisvõimaluste kaardistamine	Arvutada välja Kliinikumi 2025. aasta süsiniku jalajälg.	Süsiniku jalajälg on välja arvatud.	2026
			Arendada temperatuuri jälgimissüsteemi eesmärgiga luua ravimite ringlussüsteem osakondade vahel	Temperatuuri jälgimissüsteem töötab.	2025-2026	
		2	Heitmevabamate lahenduste kasutamine	Korrastada haruapteegi apteegikaupade nomenklatuur	Läbi hangete on vähendatud samatüübiliste toodete nimetusi ja regulaarstud toimuvad läbi haruapteegi.	2025-2028
				Vähendada kantseleikaupade tellijate arvu ning vähendada tellimuste esitamise sagedust	Kaardistus tehtud, osakonna tellijate arv optimaalne.	2026
		3	Printimise vähendamine	Lõpetada VHKP osakonnas töölepingute paberandjal sõlmimine	Paberandjal töölepinguid ei sõlmita enam.	2025-2026
				Tõsta osakondade teadlikkust tööprotsesside ülevaatamise ja infosüsteemidesse viimise võimaluste kohta	Suuremate koopiapaberi tellijatega on kaardistus tehtud.	2026
				Ruumide efektiivsem kasutamine	Optimeerida koosolekuruumide kasutamist	Lisada broneerimissüsteemi kõik Kliinikumi koosolekuruumid.
		5	Ühekordsete tarvikute kasutamise vähendamine	Vähendada mittesteriilsete kinnaste kasutamist statsionaarsetes osakondades	Vähem kui 2025. aastal.	2026
				Lõpetada tootlustusteenistuses lutipudelite saatmine sterilisatsiooni.	Lutipudeleid ei saadeta enam sterilisatsiooni.	2026

		2	Keskkonnateadlikkuse tõstmine patsientide ja kogukonna seas	Keskkonnateadlikkuse tõstmine patsientide ja kogukonna seas	Slaidid on haigla TV-s terve aasta kuvatud. Jooksva info kuvamine digiekraanidel ja sotsiaalmeedias.	2026
5	Edendada keskkonnahoidlike hangete läbiviimist	1	Keskkonnahoidlike hangete süsteemi arendamine kliinikumisiseselt	Viia läbi keskkonnahoidlikke hankeid.	6 tk	2026

Kliinikumi keskkonnategevuse tulemuslikkus

Tulemuslikkus Kliinikumi arengukava järgi

Kliinikum on seadnud oma arenguskavas eesmärgiks olla aastaks 2026 keskkonnahoidlik haigla. Arengukavas on toodud välja kolm võtmenäitajat, mida Kliinikum jälgib. Energiakulu on joonisel 6 näidatud MWh-na.

Joonis 6.

Võtmenäitaja	2023	2024	2025
Energiatarbimine voodipäeva kohta ¹	0,182	0,182	0,179
Energiatarbimine ambulatoorse vastuvõtu kohta ²	0,0684	0,0684	0,0679
Liigiti kogutud jäätmete osakaal ³	30,9%	36,4%	35,8%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ Kliinikumi kogu energiakulu aastas/voodipäevade arv aastas

² Kliinikumi kogu energiakulu aastas/ambulaatorsete vastuvõttude arv aastas

³ Liigiti kogutud jäätmete (pakendid, vanapaber, biolagunevad jäätmed)/olmejäätmete kogukogus

Tulemuslikkus Kliinikumi keskkonnavalas tegevuses laiemalt

Kliinikum on oma keskkonnategevuse parendamise hindamiseks välja töötanud keskkonnategevuse tulemuslikkuse mõõdikute/näitajate süsteemi.

Kliinikumi keskkonnategevuse tulemuslikkuse baasnäitajad on esitatud järgnevalt:

- arv A tähistab kogu aasta absoluutset näitajat (nt kogu aastas kasutatud elektrienergia)
- arv B tähistab voodipäevade arvu aastas
- arv R tähistab suhtarvu A/B näitajate suhtes

Järgnevalt on välja toodud Kliinikumi keskkonnategevuse tulemuslikkuse ülevaade vastavalt olulisematele valdkondadele.

Energiatehhusus

Elektrienergia

Elektrienergia tarbimine on Kliinikumi üks olulisemaid keskkonna mõjutajaid, kuna energia tootmine on üks peamisi kliimamuutuste põhjustajaid (kasvuhoonegaaside atmosfääri paiskamise teel).

Kliinikumi elektritarbimine oli 2025. aastal kõigi hoonete peale kokku 22 582 MWh. Kliinikum on võtnud fookusesse elektritarbimise vähendamise. Suurt tähelepanu pööratakse energiasäästule valgustuses. 2025. aastal jätkas Kliinikum olemasolevate valgustite vahetamist LED-valgustite vastu. Senised investeeringud LED-valgustite kasutamisele üleminekuks hoiavad aastas kokku 294 MWh elektrienergiat. Vahetatud on välja vanad telerid, külmikud jm olmeseadmed. Samuti uuendatakse meditsiiniseadmeid vahetades seadmeid välja vähem energiat tarbivate seadmete vastu.

Lisaks jätkusid 2025. aastal teavituskampaaniad töötajate teadlikkuse tõstmiseks. Töötajaid kutsuti üles temperatuuri jälgima, tühjades ruumides tulesid kustutama ning aknaid sulgema.

Kliinikum täna ise elektrienergiat ei tooda ning kasutab n-ö tavaelektrienergiat.

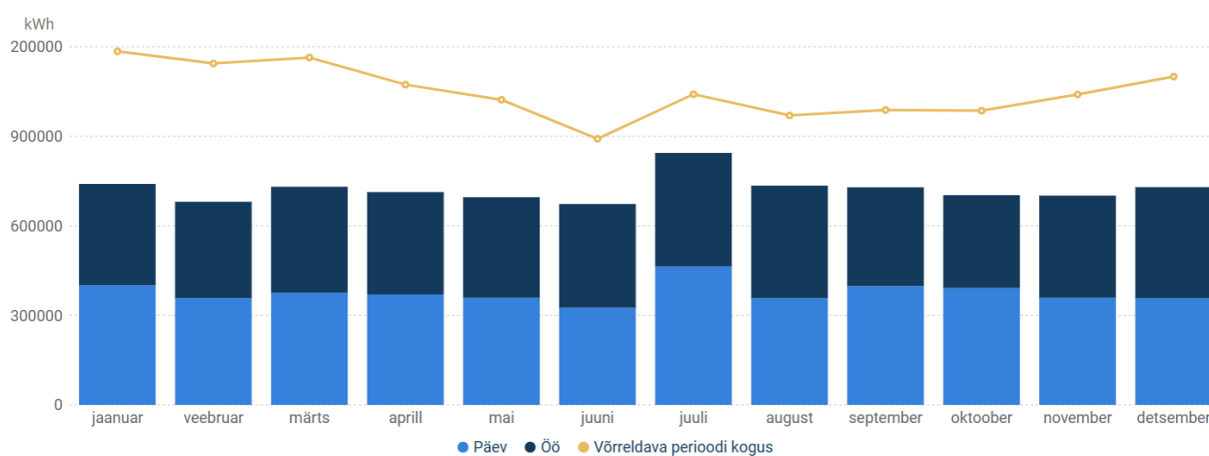
Ravitööga seotud hoonetest tarbisid vähem elektrienergiat renoveerimata hooned. Põhjuseks on siin asjaolu, et renoveerimata hoonetes ei ole kõikjal välja ehitatud kaasaegseid tehnosüsteeme, mis omakorda kajastub väiksemas elektrienergia tarbimises. Suurim elektrienergia tarbimine toimub aadressil L. Puusepa 8 asuvas meditsiinilinnakus, kuhu on koondunud suurem osa ravi- ja diagnostikategevusest Aadressil L. Puusepa 8 asuvas meditsiinilinnakus on nii uusi korpuseid, kui ka veel täiesti renoveerimata korpuseid. L. Puusepa 8 elektrienergia tarbimist tõstab kaasaegsete tehnosüsteemide järkjärguline väljaehitamine.

Tabel 4. Elektrienergia tarbimine voodipäeva kohta aastatel 2023-2025

Elektrienergia tarbimine	Aasta	Arv A Kogutarbimine (MWh)	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Tarbimine voodipäeva kohta (MWh)	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	23 355	266 928	0,087	-1%
	2024	23 279	270 003	0,086	-1%
	2025	22 582	267 335	0,084	-2%

Meditsiinilinnaku elektrienergia tarbimine aasta lõikes on kujutatud graafikul nr 1. Graafikult on vaadeldav, et tarbimise kulg on suur aasta esimeses pooles ning taaskord suureneb kevad-suvisel perioodil. Tehnosüsteemide koormusvõimsus elektri ja jahutussüsteemidele on kevad-suvisel perioodil väga kõrge. Seega alternatiivseks lahenduseks on tsentraalse kaugjahutussüsteemile üleminek. Kogu kaugjahutussüsteemi tsentraalne üleminek on plaanitud aastatel 2024-2026. Talvisel perioodil saame energiat kokku hoida just valgustuse renoveerimisega ja kaasajastamisega kuna graafikult nähtub, et tarbimine pimedal ajal (jaanuar, veebruar ja märts) on samuti kõrge.

Graafik: 1 Elektrienergia tarbimisköver aasta lõikes kahes liitumispunktis „Haigla“ keskpingealajaamas.



Vanade tehnoloogiasüsteemide väljavahetamine annab meile väga olulise tarbimiskoguse vähenemise.

Soojusenergia

Ka soojusenergia tarbimine on Kliinikumi üks olulisemaid keskkonnaaspekte, kuna Kliinikumi hooned tarbivad suures koguses soojaenergiat. Soojusenergia tarbimine 2025. aastal oli kõigi hoonete peale kokku 25 185 MWh.

Kliinikumil on tsentraalküte, soojusenergia saadakse linna keskkatlamajast, mis kasutab hakkepuitu ja maagaasi. Maagaasi kasutatakse jahedamatel talveperioodil alates -12 kraadi pakasest toetavana hakkepuidule. Kliinikumil puuduvad oma katlamajad.

Arusaadavalt tarbib kõige rohkem soojusenergiat aadressil L. Puusepa 8 olev meditsiinilinnak, kuhu on koondunud suurem osa ravi- ja diagnostikategevusest. L. Puusepa 8 hoonele järgnevad oma tarbimiselt renoveerimata hooned.

Tabel 5. Soojusenergia tarbimine voodipäeva kohta aastatel 2023-2025

Soojusenergia tarbimine	Aasta	Arv A Kogutarbimine (MWh)	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Tarbimine voodipäeva kohta (MWh)	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	25 192	266 928	0,094	1%
	2024	25 759	270 003	0,095	1%
	2025	25 185	267 335	0,094	-1%

Kaugjahutus

2019 aastal võeti kaugjahutus kasutusele aadressil L. Puusepa 1a.

Suurem kaugjahutusele üleminek algas aastal 2023. 2023. aastal võeti kaugjahutus kasutusele aadressil L. Puusepa 8 korpustes C, M ja H. 2024 aastal võeti kaugjahutus lisaks kasutusele aadressil L. Puusepa 8 korpustes G1 ja G2.

2025. aastal tarbisime G1 korpuses jahutusenergiat 2499,9 MWh. COP3 on kasutegur, ehk oleksime tarbinud 833,3 MWh elektrit. Kokku hoidsime 833 300 kWh elektrienergia arvelt.

Kaugjahutus saadakse linna keskkatlamajast. 2025. aastal Tartu kaugjahutuse tootmiseks kasutatud elekter oli 100% sertifitseeritud roheenergia, millest 97% toodeti biomassist ning 3% päikesest. Lisaks osaliselt kasutatakse kaugjahutuse tootmiseks loodusliku jahutusressursina jahedat jõevett.

Tabel 6. Kaugjahutuse tarbimine voodipäeva kohta aastatel 2023-2025

Kaugjahutuse tarbimine	Aasta	Arv A Kogutarbimine (MWh)	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Tarbimine voodipäeva kohta (MWh)	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	1 289	266 928	0,005	
	2024	3 467	270 003	0,013	166%
	2025	4 349	267 335	0,016	27%

Energiatõhususe meetmed

Viimase nelja aasta jooksul ellu viidud alternatiivse energiakasutuse ja energiasäästule suunatud tegevused ja meetmed ning nende hinnanguline energiasäästu potentsiaal energiaühikutes on toodud tabelis 7.

Tabel 7. Energiatõhususe meetmed 2021-2025

Meede	Ühik	2021	2022	2023	2024	2025
Olemasolevate valgustite asendamine led valgustitega	kWh	123 480	36 000	1 530 000	170 000	250 000
Tsentraalsele jahutusüsteemile üleminek	kWh				441 000	
Tsentraalsete garanteeritud toite väljavahetus	kWh				45 000	

Järgmiseks kolmeks aastaks kavandatud alternatiivse energiakasutuse ja energiasäästule suunatud tegevused, meetmed ja investeeringud ning nende hinnanguline energia tootmise- ja/või energiasäästu potentsiaal energiaühikutes on toodud tabelis 8.

Tabeli 8. Energiatõhususe meetmed 2026-2027

Meede	Ühik	2026	2027
Olemasolevate valgustite asendamine led valgustitega	kWh	750 000	350 000
Tsentraalsele jahutusüsteemile üleminek	kWh	15 000	
Tsentraalsete garanteeritud toite väljavahetus	kWh	180 000	150 000

Vee tarbimine

Kliinikumis kasutatakse vett eelkõige olmeveena. Suures koguses vett kasutavad veetötlusseadmed, erinevad sterilisatsiooniseadmed, koristuskeskus jm olmeseadmed.

Vee tarbimine 2025. aastal oli kõigi hoonete peale kokku 113 777 m³.

Vee tarbimise suurenemise üheks põhjuseks 2023.aastal oli sterilisatsiooniseadmetele lisatud

Vesi ostetakse AS-ilt Tartu Veevärk. Kliinikumil puuduvad oma puurkaevud.

Tabel 9. Vee tarbimine voodipäeva kohta aastatel 2023-2025

Vee tarbimine	Aasta	Arv A Kogutarbimine (m ³)	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Tarbimine voodipäeva kohta (m ³)	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	115 970	266 928	0,434	11%
	2024	117 875	270 003	0,437	0%
	2025	113 777	267 335	0,426	-3%

Materjalitõhusus

Kliinikum kasutab oma tegevuses erinevaid materjale ja tooteid. Materjalitõhususe hindamiseks mõõdab Kliinikum koopiapaberi kasutamist ja alates 2022. aastast ühekordsete mittesteriilsete kinnaste kasutamist.

Koopiapaberi kasutamine on pidevalt vähenenud tänu elektroonilise dokumendihje üha laiemale juurutamisele ning töötajate teadlikkuse suurenemisele. Võrreldes 2020. aastaga tarbib Kliinikum üle ühe miljoni koopiapaber vähem ühes aastas.

Tabel 10. Koopiapaberi kasutamine voodipäeva kohta aastatel 2023-2025

Koopiapaberi tarbimine	Aasta	Arv A Lehtede arv	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Lehtede arv voodipäeva kohta	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	3 120 000	266 928	11,69	1%
	2024	2 960 500	270 003	10,96	-6%
	2025	2 552 500	267 335	9,55	-13%

Mittesteriilseid ja steriilseid kindaid tarbiti 2025. aastas üle 370 000 tüki vähem kui 2024. aastal. Steriilsete kinnaste kasutamist me ei saa mõjutada, kuid saame mõjutada mittesteriilsete kinnaste kasutamist olukordades, kus neid ei pea kasutama. Kliinikum alustas tervishoiutöötajate sellealase teadlikkuse tõstmisega 2023. aastal ning jätkab ka 2026. aastal.

Tabel 11. Mittesteriilsete kinnaste kasutamine tervishoiutöötaja kohta aastatel 2023-2025

Mittesteriilsete kinnaste tarbimine	Aasta	Arv A kinnaste arv	Arv B Tervishoiutöötajate arv	Arv R Kinnaste arv tervishoiutöötaja kohta	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	13 015 400	3 864	3368	13%
	2024	12 347 400	3 968	3112	-8%
	2025	11 974 450	4 048	2958	-5%

Jäätmed

Kliinikumis tekib suures koguses olmejäätmeid sh pakendijäätmeid. Meditsiinasutuse eripärana tekib kliinikumis lisaks ka erikäitlust vajavaid meditsiinilisi jäätmeid ehk nakkusohtlikke jäätmeid, lisaks ravimijääke. Kliinikumis tekib ka muid jäätmeliike, nt ehitus- ja lammutusjäätmeid, biojäätmeid, ohtlikke jäätmeid.

Kliinikum tekitas 2025. aastal kokku jäätmeid 1302 tonni ehk 251 kg töötaja kohta aastas.

Kliinikum annab kõik jäätmed, välja arvatud erikäitlust vajavad meditsiinilised jäätmed, üle riigihankepartneritele edasiseks käitlemiseks. Erikäitlust vajavaid meditsiinilisi jäätmeid käitleb Kliinikum oma jäätmeautoklaaviga.

Tabel 12. Jäätmete teke aastatel 2023-2025

Jäätmeliik	Aasta	Arv A Kogukogus (kg)	Arv B Voodipäeva kohtade arv)	Arv R Jäätmete kogus voodipäeva kohta (kg)	Jäätmetekke vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	1 291 742	266 928	4,839	-2%
	2024	1 289 664	270 003	4,776	-1%
	2025	1 302 488	267 335	4,872	2%
Valik jäätmeliike:					
Prügi (segaolmejäätmed)	2023	598 630	266 928	2,243	-12%
	2024	581 930	270 003	2,155	-4%
	2025	576 820	267 335	2,158	0%
Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed	2023	30 130	266 928	0,113	15%
	2024	78 440	270 003	0,291	157%
	2025	65 260	267 335	0,244	-16%
Paber ja kartong	2023	102 894	266 928	0,385	5%
	2024	126 810	270 003	0,470	22%
	2025	126 010	267 335	0,471	0%
Paber- ja kartongpakendid	2023	47 530	266 928	0,178	-10%
	2024	31 740	270 003	0,118	-34%
	2025	28 780	267 335	0,108	-8%
Segapakendid	2023	86 730	266 928	0,325	-6%
	2024	93 260	270 003	0,345	6%
	2025	91 880	267 335	0,344	0%
Ehitus- ja lammutussegapraht	2023	66 350	266 928	0,249	-4%
	2024	48 620	270 003	0,180	-28%
	2025	59 590	267 335	0,223	24%
Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	2023	198 340	266 928	0,743	-1%
	2024	205 003	270 003	0,759	2%
	2025	204 768	267 335	0,766	1%

Kliinikum kogub liigiti paber- ja kartongpakendeid, vanapaberit, segapakendeid, biojäätmeid, tekstiiljäätmeid, ehitus- ja lammutussegaprahti ning erinevaid ohtlikke jäätmeid.

Tervishoius tekib suures koguses ühekordseid pakendeid, kuna ühekordsed steriilsed tarvikud on mitmekordselt pakendatud.

Tabel 13. Ringlusesse võetud olmejäätmete osakaal aastatel 2023-2025

Segaolme, pakendite, biojäätmete ja vanapaberi käitlemine	Kokku (kg)	Arv A Ringlusesse võtmine (kg)	Ringlusesse võtu %	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Ringlusesse võtmine voodipäeva kohta (kg)	Ringlusesse võtmine voodipäeva kohta vähenemine/suurenemine võrreldes eelneva aastaga
2023	865 914	239 150	28%	266 928	0,896	1%
2024	915 180	296 280	32%	270 003	1,097	22%
2025	898 860	286 630	32%	267 335	1,072	-2%

Kliinikumis tekkinud olmejäätmed (segaolmejäätmed, pakendid, biojäätmed ning vanapaber) suunatakse 97% ulatuses taaskasutusse, millest omakorda ringlusesse suunati 2025. aastal 32% kogusest. Ülejäänud olmejäätmed suunati energeetilisse taaskasutusse. Otsuse, kas suunata Kliinikumis tekkinud sorteeritud olmejäätmed ringlusesse või energeetilisse taaskasutusse, teeb riigihankepartner.

Bioloogiline mitmekesisus

Tabel 14. Kliinikumi erinevate alade jaotatus aastatel 2023-2025

Aasta	Arv A Kliinikumi territooriumi suurus (m ²)	Hoonestatud ala (m ²)	Asfalteeritud ala (m ²)	Hoonestatud ja asfalteeritud ala kokku (m ²)	Roheline ala (m ²)	Rohelise ala %	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Rohelist ala voodipäeva kohta (m ²)
2023	281 750	48 952	73 371	122 323	159 427	57%	266 928	0,60
2024	281 750	48 952	73 371	122 323	159 427	57%	270 003	0,59
2025	281 750	48 952	73 371	122 323	159 427	57%	267 335	0,60

Arvestades Kliinikumi hoonestatud ala suurust ja töötajate rohkust, võib lugeda heaks tulemuseks, et iga töötaja kohta on 31 m² rohelist ala.

Heitmed

Kliinikum alustas süsiniku jalajälje mõõtmist 2023. aastal. Kasutasime selleks kahte erinevat arvutusmudelit. Mõlemad mudelid vastavad GHG (*Greenhouse Gas Protocol*) standardile.

Tabelis 15 on kasutatud Kliimaministeeriumi KHG jalajälje arvutusmudelit. Kliimaministeeriumi arvutusmudelis hindasime mõjuala 1 ja mõjuala 2 ning mõjualast 3 jäätmete osa, muu jätsime mõõtmata, kuna tervishoiuasutuse enamikul sisse ostetud kaubal ei ole välja arvatud eriheitetegureid.

Tabelis 16 on kasutatud Health Care Without Harm arvutusmudelit, mis on kohandatud haiglatele. Selle arvutusmudeligas hindasime kõiki kolme mõjuala, kuid antud arvutusmudeli nõrkuseks on, et mõjuala 3 hindamiseks kasutatakse tootegruppidele kulunud summasid, mis

ei anna väga täpseid andmeid. Antud arvutusmudelit tugevuseks on, et see võimaldab võrrelda tulemusi teiste haiglatega.

Tabel 15. Kliimaministeriumi KHG arvutusmudeli tulemused aastatel 2023-2025

ORGANISATSIiooni KHG JALAJÄLG (t CO ₂ ekv)				
Mõjuala	Tegevus	2023	2024	2025
Mõjuala 1	Organisatsiooni toodetud energia	177,77	105,25	84,17
	Organisatsiooni sõidukite kütus	168,47	168,26	197,78
	Hajusheitmed	0,00	0,00	0,00
	Mõjuala 1 kokku	346,24	273,51	281,94
Mõjuala 2	Ostetud elektrienergia	16703,03	16648,68	16150,70
	Ostetud soojusenergia	7,66	8,45	8,54
	Mõjuala 2 kokku	16710,69	16657,13	16159,24
Mõjuala 3	Kauba- või inimeste veoks sisseostetud transport	0,00	0,00	0,00
	Töötajate tööreisid	0,00	0,96	0,00
	Töötajate tööle-koju liikumine	0,00	0,86	0,00
	Töötajate koju-tööle liikumine	0,00	0,86	0,00
	Kodukontor	0,00	0,00	0,07
	Jäätmed	335,73	328,31	325,23
	Ostetud tooted	0,00	0,00	0,00
	Müüdud tooted	0,00	0,00	0,00
	Finantsinvesteeringud	0,00	0,00	0,00
	Sõidukikütuste ülesvoolu KHG heide	0,00	0,00	0,00
	Hajusheitmed	0,00	0,000	0,00
	Mõjuala 3 kokku	335,73	330,99	325,29
KHG JALAJÄLG KOKKU		17392,65	17261,62	16766,47
KHG jalajälg töötaja kohta (t CO ₂ ekv/in)		3,542	3,403	3,233
KHG jalajälg voodipäeva kohta (siia sisestada valitud näitaja vahelehel 'Organisatsioon' tabelist 3)		0,065	0,064	0,063

Tabel 16. Health Care Without Harm arvutusmudeli tulemused aastatel 2023-2025

	2023		2024		2025	
KHG heitmed kokku (tCO₂e)	76 022,02	100%	75 398,22	100%	84 830,79	100%
MÕJUALA 1	415,31	1%	323,60	0%	311,27	0%
Toodetud energia	195,03	0%	119,75	0%	83,15	0%
Kütus sõidukitele	174,08	0%	173,86	0%	204,37	0%
Meditsiinilised gaasid, anesteesiagaasid	46,20	0%	29,99	0%	23,75	0%
MÕJUALA 2	19 687,52	26%	19 960,18	26%	19 375,29	23%
Ostetud energia	19 125,41	25%	19 063,17	25%	18 492,40	22%
Ostetud soojusenergia ja kaugjahutus	562,11	1%	897,01	1%	882,89	1%
MÕJUALA 3	55 919,19	74%	55 114,44	73%	65 144,23	77%
Ostetud materjalid ja teenused	54 395,34	72%	53 588,51	71%	63 659,75	75%
Elektri ülekande- ja jaotuskaod	1 293,88	2%	1 289,67	2%	1 251,05	2%
Jäätmed	229,97	0%	236,26	0%	233,43	0%
KHG jalajälg töötaja kohta (t CO ₂ e)	15,48		14,86		16,36	
KHG jalajälg voodipäeva kohta (t CO ₂ e)	0,28		0,28		0,32	

Health Care Without Harm arvutusmudeli järgi suurenes KHG jalajälg töötaja kohta 10,06% ja voodipäeva kohta 13,63%. Kuigi 2025. aastal vähenesid heitmete kogused märgatavalt toodetud energia, ostetud energia ja anesteesiagaaside osas, siis oluliselt tõusid heitmete kogused mõjualas kolm. Nimetatud tõusu mõjutasid enim erinevate sisseostetud teenuste ja materjalide kogus, suurenenud ehitustegevus ning suurenenud ravimite kulu.

Kütuse kasutamine transpordi kasutamisel

Olulise keskkonnaaspektina on CO₂ heitmed välisõhku transpordi kasutamisel. Uute sõidukite soetamisel soetatakse võimalusel keskkonnasäästlikumaid sõidukeid.

2025. aastal oli Kliinikumil kasutusel 51 erinevat sõidukit, neist 4 haagist, 26 on diiselmootoriga, 11 on bensiinimootoriga, 2 on elektrimootoriga, 6 bensiinimootoriga hübriidid ja 1 diislimootoriga hübriid, 1 traktor. Keskmise autode vanus on 6 aastat.

Kliinikum kasutab oma transporti Kliinikumisisel kaubaveol (nt apteegikaubad, laborianalüüsid jne), patisentide veol (v.a. kiirabi teenus) ja personaliveol (nt vastuvõetud teistes haiglas). 2025. aastal kütuse kulu suurenes, kuna suurenes ka Kliinikumi oma transpordi kasutamise vajaduse osakaal.

Tabel 17. Bensiini tarbimine transpordis aastatel 2023-2025

Bensiini tarbimine	Aasta	Arv A Kogutarbimine (l)	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Tarbimine voodipäeva kohta (l)	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	11 844	266 928	0,044	-7%
	2024	12 379	270 003	0,046	3%
	2025	14 173	267 335	0,053	16%

Tabel 18. Diisli tarbimine transpordis aastatel 2023-2025

Diisli tarbimine	Aasta	Arv A Kogutarbimine (l)	Arv B Voodipäeva kohtade arv	Arv R Tarbimine voodipäeva kohta (l)	Tarbimise vähenemine/ suurenemine võrreldes eelneva aastaga
	2023	53 814	266 928	0,202	-2%
	2024	53 277	270 003	0,197	-2%
	2025	62 947	267 335	0,235	19%

Vastavus õigusaktide nõuetele

Kliinikumi keskkonnategevust reguleerivate õiguslike nõuete alla kuuluvad vastavalt Eesti Vabariigi õigusaktide nõuded, sh otsekohalduvad Euroopa Liidu õigusaktid ja asjakohased kohalikud haldusaktid. Lisaks käsitletakse õiguslike nõuete ka Kliinikumi partneritega sõlmitud asjakohaste lepingute nõudeid ja muid keskkonnategevust reguleerivaid nõudeid (nt

standardite ja muude normdokumentide nõudeid). Kliinikum on välja selgitanud kehtivate õigusnõuete mõju oma organisatsioonile ja teavitanud sellest kõiki asjakohaseid töötajaid.

Kliinikumi keskkonnategevust sh olulisi keskkonnaaspekte käsitlevad seadused on järgmised:

- Jäätmeseadus – jäätmete sh ohtlike jäätmete kogumine ja käitlemine
- Pakendiseadus – pakendijäätmete liigiti kogumine
- Kemikaaliseadus – ohtlike ainete (nt puhastuskemikaalide, desinfitseerimisainete, kütuste ja õlide kasutamine ja hoidmine)
- Atmosfääriõhu kaitse seadus – heitmed paiksetest saasteallikatest (energiatootmine), osoonikihti kahandavate ainete (külmaained) kasutamine
- Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus – heitvee nõuetekohane käitlemine
- Kiirguseadus – kiirgustegevus (kiirgusallikat sisaldavate meditsiiniseadmete kasutamine)

Kliinikum pöörab suurt tähelepanu ka oma töötajate ohutusele ja töötervishoiule, mis on reguleeritud Töötervishoiu ja tööohutuse seadusega.

Vastavalt õigusaktide nõuetele omab Kliinikum järgmisi keskkonnategevusega seotud lubasid, litsentse ja registreerimistõendeid (seisuga 31.12.2025):

Tabel 19. Keskkonnategevusega seotud load ja registreerimistõendid

Jrk	Dokumendi nimi	Dokumendi number	Tegevuse kirjeldus	Kehtivus kuni
1	Jäätmeluba	L.JÄ/333869	Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete käitlemine	tähtajatu
2	Kiirgustegevusluba	KTL-512709/21	Verekiiritusseadme kasutamine	tähtajatu
3	Kiirgustegevusluba	KTL-507919/20	Hambaröntgenseadme kasutamine	tähtajatu
4	Kiirgustegevusluba	KTL-522029/24	Röntgendiagnostikaseadme kasutamine	05.06.2029
5	Kiirgustegevusluba	KTL-523569/25	Röntgendiagnostikaseadmete kasutamine ja hoidmine	12.03.2030
6	Kiirgustegevusluba	KTL-524339/25	1. Lahtiste kiirgusallikate kasutamine haiguste diagnoosimise ja ravi eesmärgil. 2. Positronemissioontomograafi hübriidseadme kompuutertomograafia ja singulaar-footonemissioontomograafi hübriidseadme kompuutertomograafia kasutamine. 3. Kinniste kiirgusallikate kasutamine ja hoidmine.	08.05.2030
7	Kiirgustegevusluba	KTL-525465/26	1. Kõrgaktiivset kinnist kiirgusallikat sisaldava lähiraviseadme ja lineaarkiirendi kasutamine kiiritusravis. 2. Röntgendiagnostikaseadmete kasutamine.	07.01.2031

			3. Kinniste kiirgusallikate kasutamine.	
8	Kiirgustegevusluba	KTL-524874/25	Perifeerse kvantitatiivse kompuutertomograafi (pQCT) kasutamine teadusuuringus	tähtajatu
9	Fluoritud kasvuhooonegaase sisaldavate paiksete jahutus- ja kliimaseadmete ning soojustumpade käitlemisluba	FKKL/327367	Käitlemisluba. Fluoritud kasvuhooonegaase sisaldavate või nende sisaldamise võimalusega paiksete jahutus- ja kliimaseadmete ning soojustumpade paigaldamine, hooldamine ja teenindamine, sh lekkekontroll, mis sisaldab jahutuskontuuri avamist, ning fluoritud kasvuhooonegaasi kogumine eelnimetatud seadmetest.	tähtajatu

Peale organisatsioonisisese regulaarse vastavushindamise kontrollitakse Kliinikumi keskkonnategevust (sh vastavate keskkonnalubade) nõuete täitmist ka ametkondade poolt.

2025. aastal Päästeamet ega Keskkonnaamet ei viinud läbi Kliinikumis kontrollkülastusi.

Keskkonnaaruanne

Keskkonnaaruanne on Kliinikumi keskkonnategevuse tulemuslikkuse ülevaade ning selle koostamise eest on vastutav keskkonna- ja puhastuse osakonna juhataja ja KKJS töörühm. Keskkonnaaruannet uuendatakse igal aastal.

Keskkonnaaruande kinnitamine

Metrosert AS, kes on akrediteeritud tõendaja EE-V-0001, kinnitab peale sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2024. aasta keskkonnaaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnaaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis nõuetele. Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, milledega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnaaruanne on kinnitatud 19.02.2026

Evelin Kurmiste

EMAS tõendaja

Metrosert AS

www.metrosert.ee